

શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થાર્દિ યાત્રા વિચાર.

અને

ચૈત્યવહન, સ્તવન, સ્તુતિ તેમજ
ધનપાળ પચાશિકા, મહાદેવ
સ્તોત્ર, શ્રી શત્રુંજય મહા
તીર્થાર્દિના કલ્પો વિગેરેના
ઉપયોગી મગ્ગક

પ્રકાશક,

જૈન મસ્તી વાનમાળા

નવનગર

વિક્રમ સ ૧૯૮૫

શ્રી નકવના રૂ ૫૦)

આભાર.

ગુજરાતમા આવેલ વીજતપુર તાલુકાના સમો ગામના પ્રતિષ્ઠીત ગૃહસ્થ શેઠ જેસ ગભાઈ સાકળચ દ કે જેઓ અનન્ય ધર્મ પ્રેમી, સાહિત્યવિદ્યાસી અને, દેવ, ગુરૂ અને ધર્મ મા અડગવૃત્તિવાળા છે જેમની મુબરકમા ધનજીસ્ત્રોટમા જેસ ગભાઈ મ ગળજીના નામની પેઢી આવે છે તેઓશ્રીએ તેમના સ્વગૃથ પુત્રી કમળા ખડેનની ચાહગીરી નિમિત્તે આ પુસ્તકની પ્રથમથી ૫૦૦ નકલના આહુક થઈ મારા કાર્યને સહાનુભૂતિ આપી છે તે માટે તેઓશ્રીનો આભારી છુ

લી. સેવક,

અચરતલાલ.

સદ્ગત જ્ઞેન કમગાનુ મક્ષિપ્ત

જીવન-ચરિત્ર

શ્રી સિદ્ધાયત્ની વાચાએ આવના દરેક જૈન નપુ
અને જૈન સમાજને જ્ઞતિ ઉપયોગી થઈ પડે તેવા આ
ઉપોગ્રી મધ સાથે જે સ્વચ્છતાથી જ્ઞેનનું પુણ્યનામ
જોડવામાં આવ્યું છે તેનું સક્ષિપ્ત જીવન જ્ઞદિ રજુ
કરવામાં આવે છે તે વચના સમકર્મ જેણે રાખી છે
સદ્ગત જ્ઞેન કમગા પોતાની વ્યુત્પત્તિ ધાર્મિક પદ
વચ્ચેનાર જીવન ગુણોની ગણેશ છે

જૂનારાનમાં આવેન ગિજ્ઞપુત્ર તાનુકાના સમી નામન
જામમાં જ્ઞેન કમગાનો જન્મ મવલ
જન્મ મમ્મિ અને ૧૬૭૨ ના અષાઢ માસ ૧૪ તે રોજ
જન્મ સ્વચ્છ થયો હતો

જ્ઞેન કમગામાં નમન મરણતા મત્વતા પવિત્રતા
પ્રમાણિતતા ઉદારતા આનંદી સ્વચ્છ
અને દેવ તેમજ ગુરુ તરફ અનન્ય

ધાર્મિક અને ભક્તિભાવગ્રામ્ય ધાર્મિક તેમજ નૈતિક ગુણો
 નૈતિક ગુણોને તેની વધુવધમાજ ખીનેના હતા તેનું
 ઉચ્ચ વારસો કારણ જે કંઈપણ હોય તો તે એ કે
 ધર્મચૂંત માતા પિતાના ઉત્તમગુણો
 તેનામાં પણ ઉતરેલા ગણી શકાય

જેન કમળાના પિતાનું નામ શેઠ જેમિંગલાજ
 સાકળચંદ્ર છે અને માતાનું નામ આપી માં છે
 ઉપરાંત હાન મેદીકમા અબ્બાસ કગતા અમૃતલાલ
 નામે એક ભાઈ પણ છે

શેઠ જેમિંગલાજ સાકળચંદ્ર કેટલાક વર્ષોથી મુબમ
 મા પારસીગલીમાં આવેલા ધનજી રદીટમા જેમિંગલાજ
 મ ગળજીના નામે આલતી પઢીના એક ભાગીદાર છે

જેન કમળામા ઉપર જણાવેલા સદગુણો ઉપરાંત
 વિશેષતા એ હતી કે તેના જન્મથી તેના માતાપિતાને
 ત્યાં લક્ષ્મીદેવીએ પોતાના પગલાં દર્શાવે એટલે ખરી
 રીતે દલીએ તો કમળા એટલે લક્ષ્મી નામ પણ રજા
 જેને સફળ કરી જતાં સુ હવે

જેન કમળાનું અવહારિક જ્ઞાન ગૂઝરોત્તી ધોરણ
 સુધીનું એટલે પ્રમાણમાં અદ્યતન

તેનુ ઝડાપણુ તો મુજરાની ધોગણુ છતાં નેટપુજ દડ
 સાજામા ચિદાણુ મળવા ઉપરાત રા નાગરદાસ દાડ
 જાણ સાદ નામના ચિદાક તેને પ આગળ શીખવવા
 માટે પણ રોખામાં આન્યા હતા

એન પ્રમળાનુ પામિદયાન વલિતાસન સુખીનુ
 દડ પણ તે ઉચ્ચારમા ફેરગ શુદ્ધ દડ સામાયિક,
 મૈત્રવદન પ્રતિક્રમણ અને જિનપૂજન વગેરે ક્રિયા તો
 તે એની ઉચ્ચમ રીતે કરની હતી કે તેનુ જ્ઞાન બે પ્રતિ
 ક્રમણ ઉપરાત દલે તેમ સદગ્જ માનવામાં આવતુ દડ

સામ્યમરોએ જેન મોસની હતી કહેલી છે તે દેવ
 છર તમ્બુના જમ્બિનો ગુણુ આ બંદેનમાં પવન પ્રમાણ
 માં ઉચ્ચ પ્રકારે ખીલ્યો હતો

તે ન્યારથી સમજાતી યજ ત્યારથી જિનદસ ન કપાં વગર
 તો જમનીજ નદિ અવમાન સમયે પણ
 દેવજાતિ હું તો મોસમાંજ જાઉં એના ઉદ
 મારો કાકની હતી તે પણ આ જમ્બિનુ
 પગિણામ કેમ ન હોય ?

સવ મુનિરાજે તરફ અને વિશેષે કરીને સાતમૂર્તિ મુનિ
 વર્ણથી કર્પૂરવિજયજ તરફ મલોજ મદ

ગુરુમજિત બાવ હતો સુપાત્રદાન આપ્યા પછી આ
બહેનનો આત્મા પૂર્ણ પ્રસન્ન થઈ જતો
હતો.

બહેન કમળાએ સધુચયમાળ મિદ્ધાચળ, ગિરનાર,
તારગાજી, સંજેશ્વર, કેસરીપાજી, પાનમર અને બોપજી
વગેરે તીર્થોની યાત્રાનો પશુ છામ લીધો હતો. બહેન
કમળા પોતાના અબ્બ સી શુવતમા આગળ વવર્તા આ
રીતે ન્યાસુધી દરેક વર્ષનો ઉમરે પહોંચી ત્યાં સુધી
તો તદ્દન તદ્દગ્રસ્તજ હતી, પરંતુ કુલે સામાન્ય તાવથી
ધેરાતાં વિપત્તિ જરૂર તેને લાગુ પડ્યો હતો, અનેક ઉપ-
ચારો આપુ રાખના છતાં આખરે સ. ૧૯૮૨ ના
આસો વ. ૬ ને રોજ કમળા દાણે આ કન્યાગતને
અકાળે જ ઝડપી લીધુ દેવ ! ખરેખર તારી ગતિ
વિચિત્રજ છે !

સદ્ગત બહેન કમળાના આત્માને અખડ યાતિ
પ્રાપ્ત થાઓ એમ ઇચ્છી વિગ્ધુ છુ

અનુક્રમણિકા

વિષય	પૃષ્ઠ
૧ શ્રી પાર્શ્વગિન રતન	૧
૨ નવપદ મહિમા ગર્જિતશ્રી સુનુજ્ય મહા તીર્થાદિક યાત્રા વિચાર (પ્રવેશ)	૮
૩ શ્રી સુનુજ્યાદિકે પવિત્ર તીર્થોત્તે ભેટવા જતા સસ્રમાં રાખવાનાં શોષ વચન	૧૪
૪ મર્ચંડ બાપિત સામ્યન-મોક્ષસુખ મેળવ- વાનો ખરો અમ્મીર ઉપાય કયો છે ?	૨૨
૫ સક્ષેપમા તીર્થ સંબંધો અર્થ અને આપણું દિલ કર્તવ્ય	૨૭
૬ શુદ્ધ દેવ-ગુરુ ધર્મ પ્રત્યે જેવી અવિહંગ પ્રીતિ-ભક્તિ જગતી ભેષ્યો ?	૨૮
૭ શ્રી સુનુજ્યનીર્ચના ઉપમા ૨૧ નામ ગર્જિત ચૈત્યરૂપ	૨૯
૮ અથ શ્રી મિહગિરિ સ્તુતિ દોહા ૧૦૮	૩૧
શ્રી સુનુજ્યતીર્થ સુખી એકવીશ નામના	

ગુણ ગર્ભિત એકવીશ ખમાસમણ આપ વાના દોહા	૪૧
• શ્રી શત્રુજય મહાતીર્થ યાત્રા વિધિ અને શત્રુજય મહાત્મ્ય	૫૨
૧ તીર્થોધિરાજનાં ઉત્તમ ૨૧ નામ	૫૩
૨ તીર્થોધિરાજનું-માન-પ્રમાણ	૫૫
૩ મિદ્ધાચળ ઉપર તીર્થ કરોનું અવાર નવાર આગમન	૫૬
૪ સવપતિ થઈને મધને સાથે તઈ યાત્રા કરવા આવનારને માયવવા યોગ્ય વિવેક	૫૮
૫ ગિરિનાજનો અ શૂત મદિમા	૬૧
૬ તીર્થયાત્રા કરતાં પાર્શ્વેની જોઈતી જ-રી	૬૮
૭ નવાણું યાત્રા કરનારે ઉક્ત જ-રી ઉપગત કરવાની કરણી	૬૯
૮ યાત્રાર્થે આવતા દરેક જાત્રાળુને અગત્યની સૂચના	૭૪
૯ વિશ્વરૂપ થવાને સાધક કેમ જનાય ?	૮૧
• જૈન કામના અત્ય દિલની ખાતર સમયો	
૯ ચિત્ત અગત્યની સૂચનાઓ	૮૬
૧૧ શ્રી મિદ્ધગિર્ગિ ૧૧ આશ્રયથી ઉધાગ પામેલા કે દુરાગ	૧૨૭

૪ ભગા નવાણ કરીરે વિમલગિરિ	૨૩
૫ વિમલાચલ નિત્ય વહીએ	૨૪
૬ સિદ્ધાચળ ગિરિ ભેળ્યારે	૨૫
૭ ચારે મન મોજુ રે શ્રી સિદ્ધાચલેરે	૨૬
૮ શ્રીરે સિદ્ધાચળ ભેળ્યા	૨૭
૯ સમકિત દારમભારે પેસનાછ	૨૭
૧૦ માતા મરેવીના નદ	૨૮
૧૧ વિવેળ વિમલાચલ વસીયે	૩૦
૧૨ ઉમવા ગુજને ધણી છહેા	૩૨
૧૩ ચાલો ચાલો વિમલગિરિ જઈએરે	૩૩
૧૪ વીરછ બાજારે વિમલાચલકે મેદાન	૩૪
૧૫ વિમલાચલ વિમલા પ્રાણી	૩૭
૧૬ દુમે તો બસે નિગળેછ	૩૮
૧૭ એ ગિરિઓ ગિરિરાજીઓ	૩૯
૧૮ સિદ્ધગિરિ ખાલો બવિકા	૪૦
૧૯ બાપનગરે પાતીકર્મ	૪૧
૨૦ પ્રભુ આદિગિન મહારાજા	૪૩
૨૧ અવમ જિનેશ્વર પ્રણમીએ	૪૪
૨૨ રૂપભ જિનેશ્વર પ્રીતમ માદરોરે	૪૬
૩ જગજીવન જમ વાલદો	૪૭

૩૪	૨૪ પ્રભુ આદીનાથ સ્તવમી	૪૮
૩૫	૨૫ ગિરિરાજ દર્શ પાવે જગ પુણ્યવત પ્રાણી	૪૯
૩૬	૨૬ સુષુ જિનવર સેતુબ્ધ ધણીજી (વિનતિ)	૫૦
૩૭	૨૭ નિલુડી રામણુ તરે તળે સુષુ સુદરી	૫૩
૩૮	૨૮ મેરેતો બના શીતન રામણુ હામ	૫૪
૩૯	૨૯ એકલિન પુડરીક ગણુધરે સાવ	૫૫
૪૦	૩૦ પ્રણમો પ્રેમે પુડરીક ગણુઓ	૫૬
૪૧	૩૧ હે સાહેબજી નેદ નજર કરી નાથ સેવકને તારે	૫૮
૪૨	૩૨ શ્રી શાંતિનાથ સ્તવન	
૪૩	૩૩ શાંતિ જિનેશ્વર સાથો માહિત	૫૮
૪૪	૩૬ ,, સુષુ વ્યાનિધિ તુજ પદ પકજ	૬૦
૪૫	૩૪ ,, શાંતિ પ્રભુ વિનતિ એ- મોરીરે	૬૧
૪૬	૩૫ શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન	૬૨
૪૭	૩૬ ,, પરમપુરુષ પરમાત્મા માહમજી	૬૪
૪૮	૩૭ શ્રી પાર્શ્વસખેશ્વ । સારકર મેવકા	૬૫
૪૯	૩૮ શ્રી મહાવીર જિન સ્તવન	૬૬
૫૦	૫૧ વીર જિનેશ્વર સાહેબ મેરા	
૫૧	૩૯ ,, ગિરિઆરે ગુણુ તુમ તણા	૬૮
૫૨	૪૦ ,, તાર હો તાર પ્રભુ મુજ સેવક બણી	૬૯
૫૩	૪૧ = સિદ્ધારથનારે નદન વિનવુ	૭૦

૪૨	શ્રી તાલધ્વજ-તથાજનીયં સ્તવન	
૪૩	શ્રી સીમધર જિન સ્તવન	
	સુષોમ્ય દાઝ સીમધર પરમાત્મ પાસે જાળે	૭૩
૪૪	શ્રી તીર્થમાલનુ સ્તવન	૭૪
૪૫	શ્રી ગિરનારજીનુ સ્તવન	૭૫
૪૬	શ્રી આજુજીનુ સ્તવન	૭૬
૪૭	શ્રી અષ્ટાપદજીનુ સ્તવન	૭૬
૪૮	શ્રી સમેતસિખરજીનુ સ્તવન	૮૧
૪૯	શ્રી દીવાળીનુ સ્તવન	૮૧
૫૦	શ્રી સિદ્ધમઠજીનુ સ્તવન	૮૩
૪૦	નવ અમ પૂજના દોહા	૮૧
૪૧	સ્તુતિઓ	૮૫ થી ૯૧
૮૨	આરતિ અને મયળ દીવો	૯૧

જૈન મંત્રી વાચનમાળાએ તેના આહુકેને ૬૨
વરસે ૩ ૩) મા નિયમિત આપેલા પુસ્તકો.

સ ૧૯૭૬-૮૦-૮૧ ની સાધના પુસ્તકો શીલીકર્મા
ખીલકુસ નહિ હોવાથી નામો આપ્યા નથી.

સ ૧૯૮૨ ના

૧	જૈનોના મહાન ગ્તો	૧-૦-૦
૨	મહાન સપ્રતિ અને જૈનધર્મનો દિગ્વિજય	૧-૮-૦
૩	શ્રી બપ્પભટ્ટસૂરિ અને આમરાજ ભાગ ૧	૧-૮-૦

સ ૧૯૮૩ ના

૪	શ્રી બપ્પભટ્ટસૂરિ અને આમરાજ ભાગ ૨	૧-૦-૦
૫	જગદુસાહ કે જગતનો પાલનદાર	૧-૮-૦
૬	શ્રી અબડ ચરિત્ર	૦-૧૦-૦
૭	સહ્યુચી ચુચીવા	૧-૦-૦

સ ૧૯૮૪ ના

૮	મગધરાજ શ્રેણીક ચરિત્ર	૧-૮-૦
૯	શ્રી રમણ પાર્શ્વનાથ ચરિત્ર	૧-૮-૦
૧૦	પૃથ્વીકુમાર વાને મહામત્રી પેયડ	૧-૪-૦
૧૧	માનવુમ માનવતી-શુદ્ધિમતી પ્રમદા	૦-૬-૦

+ આ નીચાનીચાના પુસ્તકો શીલીકર્મા નથી

જી ૧૯૮૫ ના

૧ ચંપકગેહી કથા	૧-૪-
૨ ચિત્રસેન પદ્યાવલી	૧-૦-
૩ સ્યુલીબદ્રીની નૌકા	૧-૪-
૪ શ્રી અમરના પાંચ નાય ચરિત્ર	૧-૪-

બ્રાહ્મકોને અપાયેલા શીરાયના બીજા અમ
ઇતિહાસીક પુસ્તકો—

૧ ગુજ્જરેશ્વર કુમા પાર સચિત્ર પૃષ્ઠ ૪૫૦ પાકુ
કિ રા ૪ હતી તે રા ૨-૮

૨ વિમળમત્રીનો વિજય-પૃષ્ઠ ૨૨૫ પાકુ
કિ રા ૨) હતી તે રા

૩ કચ્છ ગિરનારની મહાપાત્રા પૃષ્ઠ ૩૫૦ પાકુ રે:
પ્રકુ ૩૦ ચિત્રો સાથે કિ રા ૨-૮-૦ હતી
રા ૧ ૧૨

૪ પ્રતિભાસુ દરી માને પૂવ કર્મનુ પ્રાપ્ત ૧ ૧-૮

૫ શ્રીપાગગાળનો રાસ સચિત્ર પાકુ રેશમી
કિ રા ૨-૮-૦ પાકુ સાદુ પુકુ ૧ ૧-૧૨

લખો—લેન સસ્તી વાચનમા:
રાધનપુરી જાગર—ભાવનગ

સ. ગુણાનુરાગી સાતમુર્તિ કર્પુરનિખલ મહારાજશ્રી

ॐ

श्रीतीर्थराजराजायनमः

प्रथमम गलायरएरुप

मर्वगात्रविगारदमहोपाध्याय श्रीमद्
योगविजय७ कृत

श्रीपार्श्वजिन स्तवनम्

(राग धमाय-हाम)

विद्वानदधन परम १निरजन,

जन मन रजन देव

ललना

वामानहन जिनपति शुषिये,

सुरपति नक्ष करे सेव

मन मोहन जिनलु खेटिये, हा ॐ आकली १

नय नूय न पड देतडी,

दमलो ने मयकुद

ललना

१ गान ने सुभपुर्ण २ विशुद्ध कन्ध श्री

કુદ ઇંદુ રૂચિ સુદર જોડી,
પૂજ્યે પાસજિષ્ઠ

મનમોહન૦ :

કેસર ઘોળી ધમ્મી ધનચંદન,
આનંદન ધનસાર

લલન

પ્રભુકી પૂજા કરો મનરંગે,
પાઈએ પુણ્ય સફાર

મનમોહન૦ :

અંગે અંગી આગી બનાવી,
અલકાર અતિ સાર

લલન

દ્રવ્યસ્તવવિધિ પૂરણ વિરચી,
ભાવિયે ભાવ ઉંદાર

મનમોહન૦ ૪

પરમાત્મ પૂરણ શુભ પ્રત્યક્ષ,
પુરોહિતમ પરધાન

લલના

પ્રગટભાવ પ્રભાવતી વલ્લભ૩,
તુ જયો સુગુણનિધાન

મનમોહન૦ ૫

જો તુજ ભક્તિ મોરી૪ મુઝમન,
વન વિચરે અતિચિત્ત

લલના૦

૧ આનંદગ્રામી ૨ વિદ્યાન-અનગન ૩ પ્રાણપ્રિદ
૪, મયૂરી (મેરહી)

દુરિત રુબ્ધંગમ ભંધન ત્રૂટે, તો સધળો જગ-મિત્ત	મનમોહન૦ ૬
તુઝ આણા સુરવેલી મુજમન, નહનવન જિહા રૂઢ	લલના૦
કુમતિ કઢાચહુ કટક શાખીકે, સબવે નહિ તીહા ગૂઢ	મનમોહન૦ ૭
ભક્તિરગ તુઝ આણારાધન ^૪ , હોય ચક સચાર	લલના
સહસ અઢાર અગ રથ ચાલે, વિધન રહિત શિવધાર	મનમોહન૦ ૮
શુર ઉપરશે બે મુજ લાચ્યે, તુઝ શાસનકો રાગ	લલના
મહાનહપદ ખેચ લહેગો, જ્યુ અલિ ^૫ કુસુમ પરાગ	મનમોહન૦ ૯
બાહિર મન નિકસન ^૬ નહિ ચાહત, તુઝ શાસનમા લીન	લલના

૧ પાપ ૨ સાપના. ૩ કાટાળા રૂખડા ૪ આગાપાનન
૫ જમર ૬ નિકળવા

ઉભગ નિમગ^૧ કરી નિજ પદ^૨ રહેવે,
 જયુ જલનિધિ^૩ જળમીન મનમોહન^૦ ૧૧
 ચોરનદી ગિણતી ન પાવુ,
 જો તુ સાહિબ એક લલન
 ફલ પાસના દહ નિજ મનકી,
 જયુ અવિચલ પદ ટેક મનમોહન^૦
 મુજ તુજ શાસન અનુભવકો રચ,
 કયુ કરી જાણે લોગ ? સલના
 અપરિણીત કથા નવી જાણે,
 જયુ સુખ દેત સભોગ^૪ મનમોહન^૦ ૧૨
 તુ સાહિબ હુ સેવક તોરો,
 એ વ્યવહાર વિભાગ લલન
 નિશ્ચય નયમત દોતુ નિશ્ચે,
 હે નહિ ભેદકો લોગ મનમોહન^૦ ૧૩
 મન વચનાદિક પુદ્ગલ ન્યારો,
 ન્યારો સકળ વિભાવ લલન

૧ ગમેનેમ ૨ સયુ ૩ અવિવાહિત ૪ સંપત્તી
 સભોગનુ સુખ.

- શુદ્ધ દ્રવ્ય ગુણુ પર્યાય ઘટના,
તુઝ સમ શુદ્ધ સ્વભાવ મનમોહન ૧૪
- તુ ઘટ અતર પ્રગટ વિરાજે,
જ્યુ નિર્મલ મણિકાત લલના
- ખાહિર દૂઢત મૂઢ ન પાવે,
જ્યુ મૃગમદ^૧ મૃગ બ્રાન્ત^૨ મનમોહન૦ ૧૫
- ગુણુકાણાદિકભાવે મિશ્રિત,
સખમાહે તુઝ અશ લલના
- ખીરનીર જ્યુ ભિન્ન કરત હે.
ઉત્તમવલ અનુભવ હ સ મનમોહન૦ ૧૬
- આતમજ્ઞાન દયા જખ લાગી,
વેરાગી તુઝ જ્ઞાન લલના
- સો પાવે જ્યુ રત્નપરીક્ષા,
પેખત રત્ન પ્રધાન મનમોહન૦ ૧૭
- પુણ્ય પ્રકૃતિ દેવનેકો કારણુ,
મૂઢ લહે નહીં ધર્મ લલના
- જ્યુ પીરા કોઈ અધ ન માને,
લહત ન અતર મર્મ મનમોહન૦ ૧૮

નવપદ મહિમા ગર્ભિત શ્રી ગુરુજય
મહા તીર્થાર્દિય યાત્રા ત્રિયાગ

પ્રવેશ.

‘ યોગ અસંખ્ય ઇ જિન કહ્યા,
નવપદ મુખ્ય તે જાણો રે
તેહ તણે આલખને,
આતમ ધ્યાન પ્રમાણો રે ’

‘નવપદ પ્રકરણમાં કહ્યું છે કે ’ ભો
ભો મહાનુભાવો ! દસ દહાતે દુર્લભ મનુષ્ય
જન્મ પામીને અને તે સાથે વળી આર્યશૈલ
ઉત્તમ કુલ વિગેરે પ્રધાન સામગ્રી પુન્યજેગે
પામીને, મહા અનર્થકારી પાપ પ્રકારનો પ્ર

• જુઓ યો યતા દર્શકિમા અને પ્રશમ
મયમાં તેમ મન તથા ભાષાંતર નાપેડું છે

માદ (મદ, વિષય, કપાય, નિદ્રા અને વિક-
 થા) જલદી તણ દર્ધ, ઉત્તમ ધર્મ કરણી કરવા
 તમારે પુરુષાર્થ ફેરવવો જોઈએ તે ધર્મ
 સર્વ જિનેશ્વરોએ દાન, શીલ, તપ અને ભાવ
 ભેદે કરી ચાર પ્રકારનો ઉપદિશ્યો છે ” તેમા
 પણ ભાવની પ્રધાનતા વળાણી છે “ ભાવ
 સહિતજ કરવામા આવતી સઘળી ધર્મકરણી
 (દાન, શીલ, તપ પ્રમુખ) સફળ કહી છે
 ભાવ વગરની તે બધી કરણી લેખે થતી
 નથી ” “ ભાવ પણ મન સબદ્ધ છે અને
 આલ્સળન વગર મન અતિ દુર્જય છે, તેથી
 મનને નિયમમા રાખવા માટે સાલ્સળન (આ-
 લ્સળનવાળું) ધ્યાન કહેલું છે ”

“ જે કે શાસ્ત્રમા અનેક પ્રકારના આલ-
 સળન વળાણ્યા છે તાપણ તે સહુમા નવપદ
 ધ્યાનનું આલ્સળન મુખ્ય છે જેમ જિનેશ્વરો
 કહે છે ૧ અરિહત, ૨ સિદ્ધ, ૩ આચાર્ય,
 ૪ ઉપાધ્યાય, ૫ સાધુ, ૬ દર્શન, ૭ ”

ચારિત્ર અને ૬ તપ, એ નવપદ વખાળ્યા છે^૧
 એ નવપદનું કઈક વિન્તારથી વર્ણન તેમના
 સદ્બૂત ગુણોના ઉલ્લેખ સાથે નવપદ પ્રત્ત
 રણમાં પ્રથમ કરવામાં આવ્યું છે તે ત્યાંથી
 જાણી તાત્સબધી ગમજ મેળવવી યોગ્ય છે એ
 નવપદ જ જગત્માં સાર છે, તેથી તેનું જ આ
 રાધન કરવા અધિક લક્ષ રાખવાની જરૂર છે
 એ નવપદમાં અરિહતાદિક પાચ પદ ધર્મી
 (ધર્માત્મા) છે, ત્યારે દર્શનદિક ચાર પદ
 ધર્મરૂપ છે એ દર્શન , સમક્ષિત) જ્ઞાન, ચા
 રિત્ર અને તપરૂપ સદ્ધર્મનું આરાધન કરવાયીજ
 તત્વત ધર્માત્મા થઈ શકાય છે પૂર્વે જે જે
 અરિહતાદિક પુન્યાત્માઓ થયા છે તે સહુ
 ઉક્ત ધર્મની સેવા-આરાધના કરવાયીજ થયા
 છે અને બિવિધમાં પણ જે જે અરિહતાદિક
 પુણ્યાત્માઓ થયે તેઓ પણ પવિત્ર ધર્મન
 નેવા-આરાધના કરવાયીજ થયે એથી વર્ત
 નકાલે આપણે પણ એજ પવિત્ર ધર્મનું

આરાધન કરવા ઉજમાળ સહેવું ઉચિત છે ધર્મ
 ધર્મીજનોમા નિવસે છે, તેથી ધર્મનું આરા-
 ધન કરવા ઇચ્છનારે ઉક્ત અરિહુતાદિક પવિત્ર
 ધર્માત્માઓનું પુષ્ટ આલબન લેવું ખાસ ઉપ-
 યોગી છે પવિત્ર ધર્મ પ્રાપ્તિનો એજ અતિ
 ઉત્તમ માર્ગ છે

અરિહુતાદિક પવિત્ર ધર્માત્માઓના
 નામ, સ્થાપના, દ્રવ્ય અને ભાવ એ ચારે
 નિષ્કેપા પૂજનિક છે જેમનો ભાવ પવિત્ર હોય
 છે તેમના જ નામ, સ્થાપના અને દ્રવ્ય પણ
 પવિત્ર કદ્દા છે પણ બીજાના નહિ તેથી અ-
 રિહુતાદિક પવિત્ર આત્માઓનું ભાવ સહિત
 નામ સ્મરણ કરવાથી, તેમની (શાશ્વતી-અશા-
 શ્વતી) પ્રતિમાના દર્શનાદિક કરવાથી, તેમજ
 ત્રિકાલગત તેમના આત્મદ્રવ્યને નમસ્કારાદિ
 કરવાથી, આપણે આત્મા બ્રહ્મત યાય છે એટલે
 એ અરિહુતાદિકમા જેવા ઉત્તમ ગુણો છે તે
 વાજ ઉત્તમ ગુણો પ્રાપ્ત કરવા આપણે આ

તમા ઉજ્જમાળ યાચ છે ને શુભો અરિહ તાદિક
 ને વ્યક્તપણે (પ્રગટ) થયેલા છે તેવાને તે
 વાજ શુભો આપણા પ્રત્યેક આત્મામા સક્તિ
 (સત્તા) રૂપે તો રહેલાજ છે યદ્યપિ તે શુભો
 કર્મના આવરણથી ઢાંકાય ગયેલા હોવાથી પ્રગટ
 હોખી શકાતા નથી, પરંતુ જો પ્રગટ શુભો અ
 રિહ ત પરમાત્માદિકનું પુષ્ટ આલબન લહીને
 કર્મના સંપ્રાપ્ત આવરણ દૂર કરી દેવામા આવે
 તો પછી સ્વમત્તામા રહેલા સમસ્ત શુભો ને
 વાને તેવા ભગહજતા પ્રગટ થાય છે એથીજ
 અવ્યક્ત, શુભો એવા આપણે મહુએ વ્યક્ત
 શુભો એવા અરિહ તાદિક પરમેષીનું દૃઢ આ
 લબન લેવું ઉચિતજ છે ને ને કાર્ક વિવે!
 સહિત વિધિપૂર્વક કરવામા આવે છે તે અદ્ય
 ક્ષમે અદ્યનૂત લાલ મેળવી આપે છે એટલા
 મટિ પવિત્ર ધર્મકરણીનું સેવન કરનારે યથો
 ચિત મર્યાદારૂપ વિધિ સાચવવા અને યદ્વા
 તદ્વા કરવારૂપ અવિધિ દોષ ટાળવા ખાસ

કાળજી રાખવી જોઈએ ત્યારે ત્યારે શ્રી ૨-
 કુંજ્ય મહાતીર્થ જેવા પરમ પવિત્ર તીર્થ
 સ્થળોની સ્પર્શના-સેવના કરવા જેવો પુન્ય
 સંયોગ મળે ત્યારે ત્યારે લક્ષપૂર્વક જે કંઈ
 વિધિ સેવાનો પ્રપ કરવો જોઈએ અને અ
 વિધિ દોષ ટાળવા જોઈએ તેનું દિગ્દર્શન
 પ્રસંગે પ્રસંગે આગળ બોધવચનરૂપે કરા
 વવામાં આવેલું છે, તે નિજ લક્ષ્યમાં રાખી લ
 ધને, સ્વહિત માર્ગનો આદર કરના સહુ બ
 વ્યાત્માઓને ખાસ બલામણુ છે જો જેતી કર
 નારા જેકુત, લોકો તેમના ક્ષેત્રને યથાવિધિ
 ખેડી, તેમાં ખાતર પ્રમુખ નાખી, ખતથી યથા
 અવસરે વાવણી કરે છે અને તેનો વિનાશ
 થવા ન દેતા પ્રતિદિન તેની રક્ષા-પુષ્ટિ કરવા
 પૂરતી કાળજી રાખે છે તો પરિણામે તેમાંથી
 ઇચ્છિત લાભ મેળવી શકે છે એ રીતે આપણે
 પણ જે જે ધર્મકરણી કરીએ તેનો યથાર્થ
 લાભ સંપાદન કરવા માટે એ જેકુતની જેર

ખરી ખતથી પૂરતી સભાગ રાખી રહેવાની
ખાસ જરૂર છે સુરેપુકિ બદુના ? “ ઇતિયમ્ ”

—ૐઃસંક્ર—

શ્રી રાત્રુજ્યાદિક પવિત્ર તીથોને
ભેટવા જતા ખાસ લક્ષમા
રાખવાના ઘોષવચન.

શ્રી રાત્રુજય, ગિરિનાર, અધુદાયક
(આધુગદ) અને સમેત ગિખર પ્રમુખ પ
વિત્ર તીથોને ભેટવા જતા તેમજ ગમે તે
ગામ, નગર, પુર, ખાટલ પ્રમુખ સ્વજના અલ
હારૂપ શ્રી જિનચૈત્યો (જિન મદિરો તેમજ
તેમા પ્રતિષ્ઠિત થયેલા જિનેશ્વરના બિ બો) ને
જુહારવા જતા તથા મુનિજનોને વદન કરવા
જતા યથાયોગ્ય પ્રવચન સારોદ્ધાર, પથા
શક, અને દેન-વદનસાધ્ય પ્રમુખ પવિત્ર
શાસ્ત્રોમા ફરમાવ્યા મુજબ આપણે નિસ્સહી

પ્રમુખ દશત્રિકો ભરાળર લક્ષ રાખીને સાચ
 વધી જોઈએ એટલે કે-૧ જિનમદિરાદિકમા
 દર્શનાદિક પ્રસંગે યથાસ્થાને ત્રણવાર 'નિસ્સ
 હી' તેનો પરમાર્થ સમજી લક્ષ્યપૂર્વક ક-
 હેવી જોઈએ ૨, ચૈત્ય કરવી ત્રણવાર 'મદ
 ક્ષિણા' દેવી જોઈએ અને મદક્ષિણા દેતા કંઈ
 આશાતના જેવું નજરે પડે તો તે ટાળવા
 પ્રથમ પ્રગલ્હ કરવો જોઈએ ૩, ત્રણવાર આ-
 પણા પાચે અગો નમાવીને પચાગ પ્રણામ
 કરવા જોઈએ (પ્રથમ પ્રભુજી નજરે પડે એટલે
 તતકાલ જે હાથ જોડી અન્નલિંગદ્વ પ્રણામ
 કરવા, પ'જી નજદીક આવતા અર્ધાગ નમાવી
 અર્ધાવનત પ્રણામ કરવો ને છેવટે ચૈત્યવદન
 કરતી વખતે પાચે અગ નમાવીને ત્રણવાર
 પચાગ પ્રણામ કરવો જોઈએ) ૪, ત્રણ પ્રકા
 રની પૂજા (અગપૂજા, અગ્રપૂજા અને લાવ
 પૂજા) કરવી જોઈએ ૫, પ્રભુની ત્રણ અ
 વસ્થા (છત્રસ્થ અવસ્થા, કેવળી અવસ્થા અને

નિર્વાણુ અવસ્થા) લાવવી જોઇએ ૬, પ્ર
 શિવાયની ત્રણે દિશા તરફ જવી આપણી દ્રષ્ટિ
 સંવરી-નિયમમા રાખીને પ્રભુની સંમુખ
 સ્થાપી રાખવી જોઇએ ૭, પ્રભુને પચાગ પ્રણામ
 કરતા ત્રણનાર તેટલી ભૂમિનુ પ્રમાર્જન કરવું
 જોઇએ ૮, ચૈત્યવદન કરતા ઉચ્ચારવામા આવત
 સૂત્રાદિકના શબ્દો શુદ્ધ બોલવા જોઇએ, તેન
 રહસ્યાર્થમા ઉપયોગ રાખવો જોઇએ અને પ્રભુન
 મુખમુદ્રા તરફ પણ સારી રીતે લક્ષ્ય રાખવું જોઇએ
 ૯ નમોઽશ્વિનુ કહેતા યોગમુદ્રા કરવી જોઇએ
 જાવતિ ચેઇઆઇ, જાવત કેવિ સાહુ અને જય
 વીરરાય કહેતા ' મુક્તાશુક્તિ મુદ્રા ' અને કા
 રસગગ કરતા ' વિનમુદ્રા ' કરવી જોઇએ તા
 ઉપટે ૧૦, ચૈત્યવદન સમયે જાવતિ ચે૦, જાવ
 કેવિ સાહુ અને જયવીરરાય એ ' ત્રણ પ્રણિધાન
 ઘરાળર લક્ષ્ય પડેલી કહેવા જોઇએ અથવા ચૈત
 વદન સમયે મન વચન અને કાયાની એકાગ્ર
 કરવી જોઇએ એ જો ત્રિકોનુ અધિક સ્વરૂપ લા

પ્રથમ નામના ગુજરાતી અર્થવાળા પુસ્તકમાથી
 જોઈ જાણી, સમજી, અવિધિ દોષ ટાળવા અને
 વિધિ-માર્ગ આદરવા પૂરતો ખર્ચ કરવો જોઈએ
 ઉક્ત પવિત્ર સ્થલમા દાખલ થતા (પ્રવેશ કરતા)
 પાંચ અલિંગમ પાળવા પૂરતું લક્ષ રાખવું
 જોઈએ. તે આ રીતે-૧ આપણા ઉપયોગમા લેવા
 યોગ્ય સચેત (અચિત્ત) વસ્તુનો ત્યાગ કરી દેવો
 જોઈએ, ૨ શુદ્ધ વસ્ત્ર અલ્પ કારાદિક અચેત(અચિત્ત)
 વસ્તુ સાથેજ રાખી લેવી જોઈએ ૩ અખંડ ઉત્તરા-
 સગ (જનોઈના આકારે) નાખીને પ્રવેશ કરવો
 જોઈએ ૪ મનને એકાગ્ર ઢીને અદ્વય પ્રવેશવું
 જોઈએ અને ૫ દેવ-ગુરૂ નજરે પડતાજ એ હાથ
 જોડી મસ્તકે લગાડી નમસ્કાર કરવો જોઈએ. વળી
 રાજ્યચિન્હ રૂપ ગણાતા ૧ છત્ર, ૨ ચામર, ૩
 મુગટ, ૪ ખડ્ગ, તેમજ ૫ ઉપાનહ (ચોળાડી
 પ્રમુખ) બાહરે ઉતારી નાખીનેજ અદર પ્રવેશ
 કરવો જોઈએ અન્યથા આપણા ઈષ્ટ દેવ-ગુરૂની
 આશાતના કરી લેખાય છે, દેવ-ગુરૂના દર્શન-

વ દન પૂજાદિ કરીને પાછા વળતા (જાહેર નિમ
 રતા) આપણા ઇષ્ટ દેવ-ગુરૂને પુઠ વાળીને (પુઠ
 દઈને) ચાલવું કરવું નહિ પણ વિવેકથી તેમને
 આપણી પુઠ ન પડે એમ ઉપયોગ રાખીને મર્યાદા
 પૂર્વક પાછા ફરવું જોઈએ. લોકિકમા પણ કે
 શહેનશાહ પ્રમુખ મોટા માતબર લોગની સલાહ
 ગયા હોય તેમને પણ સલામી લઈ પાછા પં
 ચાલવું પડે છે તેમ છતાં કેઈ બાજુતા, અબાજુતા
 પુઠ દઈને ચાલવું કે ચાલ્યું હોય તો તેણે
 માતબરતું અપમાન કર્યું લેખાય છે જ્યારે આ
 છે ત્યારે ત્રણ જગતના પરમ ઉપકારક ગુરૂ એ
 આપણા ઇષ્ટ પ્રભુનો આપણે કેટલો બધો વિન
 સાચવવો જોઈએ ? આ બાબત લગારે ઉપેક્ષા ક
 વગર સહુ કેઈ સબજનોએ વિશેષે કાગળ પૂર્વ
 ઉક્ત વ્યવહાર શુદ્ધિ સાચવવા આતર પૂરતો ખ્યા
 રાખવો જોઈએ કેઈ પણ હિતકામિ ઉચિત વિન
 પૂર્વક કરવાથીજ વ્યવહાર શુદ્ધિ પળે છે
 શત્રુ યાદિક પવિત્ર તીથોની સ્પર્શના કર

૧) ખતે, અને ગમે તે સ્થળે દેવાધદેવ (વીતરાગ
 ૨) વરમાત્મા) ને જૂહારતી વખતે તેમજ બ્રહ્મચર્ય,
 ૩) ને સ ગતા પ્રમુખ ઉત્તમ ગુણોથી અલ કૃત આયા
 ૪) ધૌદિક પવિત્ર આત્માઓના દર્શન કરવા અર્થે
 ૫) તેઓની સમીપે જતા ખુદા (અલવાણા) પગે
 ૬) Barefooted ચાલીને જવુ જોઇએ તેવા પવિત્ર
 ૭) સ્થળે ચાલતા જતાં અને ગયા બાદ હૃદયમા તેમના
 ૮) પવિત્ર ગુણોનુ જ સતત સ્મરણ અને બની શકે
 ૯) તેટલુ સફળગુણોનુ અનુકરણ કરવુ જોઈએ તીર્થાદિક
 ૧૦) પવિત્ર સ્થલે પુન્યયોગે આવી તે તીર્થાદિકની સારી
 ૧૧) રીતે એવા કરવી જોઇએ પણ દેહાદિક જડ વસ્તુઓ
 ૧૨) ઉપર મોહ મમતા રાખીને, સુખશીલ થઇ કેવળ
 ૧૩) એમી રહેવુ નહિ જોઇએ અથવા ઇન્દ્રિયાદિકની
 ૧૪) લગામ મોકળી મૂકી દઇ સ્વેચ્છાએ મ્હાલવુ નહિ
 ૧૫) જોઇએ જે પામર જીવો તીર્થસ્થળમા આવી લાભ
 ૧૬) લઇ જવાને બદલે ઉલટો અવળો બ્યાપાર કરીને
 ૧૭) તોટો બાધે છે તે હૃતસાગ્ય જનોનો કયાય
 ૧૮) થતો નથી એમ દીલમા વિચારી સુસ

પ્રમાદાચરણ તથા, પોતાનું લક્ષ સુધારી સુકૃત
 ઉપાર્જન કરી લેવા શીઘ્ર સાવધાન થઈ રહેવું
 જોઈએ કદાચ કોઈ કુકર્મવશાત્ અવળે રસ્તે
 દોરાયા હોય છતાં શ્રી શત્રુ જયજેવા પરમ પવિત્ર
 તીર્થસ્થાનનો સાચા તન મનથી દૃઢ આશ્રય કરી,
 ફરી ધર્મ સન્મુખ થયાથી પાપી છવે પણ પાવન
 થઈ જાય છે જૂઓ ! અન્યત્ર કહ્યું છે કે " વ્યાર
 હત્યારા નર પરદારા, દેવ ગુરુ દ્રવ્ય ચોરી ખાવે,
 ચેત્રી કાર્તિકી પૂનમ જાત્રા, તપ જપ ધ્યાનધાન કમ
 જલાવે ગિરિવર દર્શન વિરલા પાવે " મતલબ
 કે ધર્મજ એક અશરણને શરણ આપનાર અને,
 અધમનો પણ ઉદ્ધાર કરનાર નિષ્કારણ બધુ સમાન
 છે અને પ્રસ્તાવે શત્રુ જય માહાત્મ્યમા વિસ્તારથી
 વર્ણવેલું ઠકુ રાજ્યનું ચરિત્ર મનન પૂર્વક વાંચી
 ધડો લેવા જેવું છે તેમા પ્રસંગે કહ્યું છે કે " ધર્મ
 નાજ પ્રભાવે સુખસાહેબી પામીને જે કોઈ કૃતમ
 એજ ધર્મનો અનાર કરે છે તે સ્વસ્વામીદ્રોહ
 કરનાર પાપી પ્રાણીનું લવિષ્ય શી રીતે સુધરી

શકશે ? નહિજ સુધરી શકે " આવા માર્મિક
 (હાડી અસર કરનારા) વચ્ચનોથી જેમ કંડુ રાગ
 અત્યંત થઈ ગયો હતો તેમ બવણીરૂ જનોએ પણ
 અત્યંત થવું જોઈએ નહિતો " લગન વેળા ગઈ
 જીવમા પછી વર પસ્તાય " એના જેવું જનશે
 વાણી માણસોને આટલી શિખામણુ પણ જસ
 છે સસારિક પાપ-આરબમા રગદોળાયાથી
 જેમલોન થઈ ગયા છતાં છેવટે નિર્મળ થવા છૂટતા
 સંબંધ જનોએ પવિત્ર તીર્થસ્થળમા આવીને અ,
 ભૂત વીર્યોદ્ધારથી પ્રભુપ્રતિમાનું અથવા નિર્ઘ્ન થ
 સાધુ પુરુષાદિકનું ઉત્તમ આલ્લખન લઈ, સ્થિર
 ચિત્તથી અપલતા રહિત પ્રેમપૂર્વક રૂચિ બહુમાન
 સહિત શુદ્ધ સનાતન માર્ગ આદરવો જોઈએ અને
 અનાદિ કાળથી દ્રઢ રૂઢ થયેલા દોષ જાળનો ઉચ્છેદ
 કરવા પ્રજા પુરુષાર્થ સેવવો જોઈએ ગત્યુ જ્યાદિક
 મહાતીર્થના ઉચ્ચ પ્રદેશમા આવી સદ્ગુરુના ચર
 ણમા આધીન રહી, યથાશક્તિ તપ જપ સયમ
 વગેરે અનાદિ કર્મજાળનો ક્ષય કરવા ઉજમાળ થવું

તોછે પૂર્વે અનત આત્માઓએ પવિત્ર રત્ન-
ત્રયીનું યથાર્થ આરાધન કરી જેમ સકળ કર્મનો
દાય કરી શાશ્વત મુખ મેળવ્યું છે તેમ વર્તમાન
સમયે પણ ભાવિક જનોએ પવિત્ર ધર્મનું આરા-
ધન કરી દેવા લક્ષ રાખવું તોછે. શાશ્વત મોક્ષ
મુખ મેળવવું એજ આપણું સાધ્ય બિંદુ હોવું
તોછે અને એ શાશ્વત મુખનોજ સારો ઉપાય
ગવેષીને આપણે પ્રમાદ રહિત આદરવો તોછે

અર્વાજ ભાષિત શાશ્વત-મોક્ષ મુખ
મેળવવાનો ખરો અકસીર
ઉપાય કયો છે ?

તત્ત્વાર્થ મૂનકાર કહે છે તેમ સમ્યગ્ દર્શન
જ્ઞાન અને આરિતરૂપ રત્નત્રયીનું મેવન કરવું એ
મોક્ષપ્રાપ્તિનો ખરો અકસીર ઉપાય છે શ્રી જિને
શ્વર ભગવાને (સર્વજ્ઞ પરમાત્માએ) ભાષેલા

તત્ત્વોમા યથાર્થ શ્રદ્ધાન રાખવું તે સમ્યગ દર્શન
 યા સમ્યક્ત્વ કહેવાય છે તે તત્ત્વોનો નિર્મળ
 (ચોખ્ખો શુદ્ધ રહિત) ભોધ મેળવવો તે
 મમ્યગ્ જ્ઞાન અને એ ઉભયના પરિણામે તજવા
 યોગ્યનો ત્યાગ અને આદરવા યોગ્યનો અદર
 કરવો એ સમ્યક્ આરિત્ર કહ્યું છે અથવા આત્મની
 અનંત શુભ વિભૂતિ (મહાગત શુભ સમૃદ્ધિ)
 ની ચોકકસ પ્રતીતિ થવી તે સમ્યક્ત્વ, તેનું
 યથાર્થ જ્ઞાન થવું તે જ્ઞાન અને એ ઉભયના પરિ
 ણામે સ્વરૂપ સ્થિરતા કહો કે નિજ શુભમાત્ર
 રમણતા થવી તે આરિત્ર એ રીતે આત્મશ્રદ્ધા
 આત્મજ્ઞાન અને આત્મરમણતારૂપ રત્નત્રય
 થીનું યથાવિધિ સેવન કરવું એજ મોક્ષનો ખરો
 ઉપાય છે

‘ શત્રુજ્યાદિક મહાવીરોદિકનું સેવન પણ
 એજ હેતુથી કરવાનું છે પૂર્વોક્ત રત્નત્રયીરૂપ
 મોક્ષમાર્ગ પામના માટેજ અને એમાજ આ
 ગળ વધવા માટે શુદ્ધ દેવ ગુરૂના, સત્પુરૂષોના,

શત્રુ જ્યાદિક પાવન લીધોના, તેમજ તેમ
 પાવન થવા આવતા અને આવેલા શાસન રસિ!
 એવા ચતુર્વિધ સઘના દર્શન, વદન, પૂજન
 બહુ માનાદિક સફળાવથી કરવાના છે એણે
 ઉત્તમ લક્ષ્ય ભાવિક યાત્રિકોએ સઠાય રાખે
 રહેવાનું છે-બૂલવાનું નથી લક્ષ્ય વગરની કરાત
 કરણી એકડા વગરના મીઠા જેવી કહી કે
 પાવત્ર તીર્થસ્થળોમા પુન્યયોગે અનાયાસે અ
 થવા અદ્વપશ્રમે પ્રાપ્ત થતો સત્સમાગમને
 અપૂર્વ લાભ લહી અને તેટલી તત્વગવેષણ
 કરવી સ્વશકા સ્થળોનું સમાધાન મેળવ
 ની શકે યાવું, એ રીતે તત્વજ્ઞાનવડે આત
 શ્રદ્ધારૂપ સમકિતનો પાયો મજબુત રચી
 ઉપગ્ર યથાશક્તિ-વ્રત નિયમ અગ્રીકાર કે
 લેવા રૂપ શુભ ઇમારતનું ચણતર કરવું બહુ
 હિતકારી છે પણ આ બધું જો કલ્પિત રૂ
 ખની ઇચ્છા-કામના તણ (નિષ્કામપણે)
 રવામા આવે તોજ પરિણામે તે અક્ષય મો

મુખ આપવાવાળું થઈ શકે છે ક્ષણિક અને કલ્પિત
 સુખની આશાથી ધર્મકરણી કરવી એ તો બેાર
 જેવા તુચ્છ વસ્તુની ખાતર ચિંતામણિ રત્ન
 જેવી અમૂલ્ય વસ્તુ વેચી દેવા જેવું થાય છે
 એમ સમજીને જે મોક્ષના અર્થી મુમુક્ષુ જનો
 તે તે આ હોક-પરલોક સળધી ક્ષણિક અને
 કલ્પિત સુખની ઇચ્છા કે આશા રાખ્યા વગ
 રત્ન કેવળ નિષ્કામપણેજ ધર્મસાધના કરે છે
 એજ શુદ્ધ માર્ગ ખરેખર અનુમોદવા યોગ્ય
 એને હિતકારક વખાણ્યો છે

જે વેદાદિક અન્ય શાસ્ત્રોમા પણ મોક્ષના
 ઉપાય તરીકે કહેવામા આવેલું કંઈક અત્ર
 પ્રસંગોપાત જણાવવામા આવે છે તેમા કહ્યું
 થયું છે " મોક્ષ સુખ મેળવવાનો ઉપાય પરમાત્મ
 સ્વરૂપનું યથાર્થ જ્ઞાન થવું એજ છે " અત્ર
 હિંતાવે ' પ્રભુપણે પ્રભુ જાળખીરે, અમલ
 વેમલ ગુણ ગેહ, સાધ્ય દૃષ્ટિ સાધકપણે રે,
 મોંઢે ધન્ય નર તેહ ' ઇત્યાદિક આસવચનો

તેનું સમર્થન કરે છે “મનનો લય કરવો એ
પરમાત્મ સ્વરૂપનું જ્ઞાન થવાનો ઉપાય છે”
અને “શુદ્ધ નિષ્કામપણે કર્મ ઉપાસના કરવી
એ મનના લયનો ઉપાય છે”

“આ સર્વ જગત વિનાશી છે તેમ વિ
ચારપૂર્વક જાણવું અને અનુભવવું અને તેવે
હૃદ નિશ્ચય કરવો એ નિષ્કામ થવાનો ઉપાય
છે (શાન્ત સુધારણા ભાવનામાં પણ એવો જ
ઉદાર આશય જણાવેલો છે અને એજ ભાવનું
અનેક મહાશયોએ અનેક રીતે સમર્થન કરેલું
જણાય છે જેમકે—

“તાહરે ધ્યાન તે સમક્તિ રૂપ,
તેહિજ જ્ઞાન અને ચારિત્ર તેહ છે હ
તેહથી જાણે સઘળા હો પાપ,
ધ્યાતા રે ધ્યેય સ્વરૂપ હોયે પછે હ

ઇત્યાદિક અનેક સૂખ વચનો અત્ર સમર્થન
રૂપે કહી શકાય તેમ જ હતા સ્થગ સહો
અર્થે કહેવામાં આવ્યા નથી

“સક્ષેપમાં તીર્થ શબ્દનો અર્થ અને
આપણું હિત કર્તવ્ય.”

જે ભવ્યજનોને તારે અથવા તરવાનું સા
મર્થ્ય આપે, જેનાવડે ભવ્યજનો ભવ સાયર
તરી પેલે પાર જઈ શકે તે તીર્થ સ્થાવર અને
જંગમ બે પ્રકારના છે તેમા શ્રીશત્રુજયાદિક
સ્થાવર તીર્થો છે ત્યારે જિનશાસન રસિક ગણ
નાયક ગણધર પ્રમુખ અતુર્વિધ સઘ જંગમ
તીર્થરૂપ ગણાય છે મોક્ષાર્થી જનોએ એ ઉભય
તીર્થનો યથાયોગ્ય વિનય સત્કાર કરવો પરમ
હિતરૂપ છે જને પ્રકારના તીર્થમાયી ઢાળનો
પણ અનાદર કરવો તો યોગ્ય નથીજ વિક
લાદક પ્રમાદાચરણનો ત્યાગ કરી ઉજ તીર્થોનો
સર્વ પ્રકારે લાભ લેવા પ્રયત્નશીલ થવું એ
મા મનુષ્ય જન્માદિક દુર્લભ સામગ્રી પામ્યાનું
ઉત્તમોત્તમ ફળ સમજવાનું છે સુતેપુ કિ
બહુના । આ માનવ ભવમાજ આવ ઉત્તમોત્તમ

ફળ-મેળવવા આપણે સાચ્ચશાળી થઇ શકીએ
તે માટે શુદ્ધ દેવ, ગુરૂ અને ધર્મ ઉપર ફક્ત
અવિહ્વલ પ્રીતિ-ભક્તિભાવ જગાવવાની જ
જરૂર છે વારૂ ત્યારે,

શુદ્ધ દેવ ગુરૂ ધર્મ પ્રત્યે કેવી અવિહ્વલ
પ્રીતિ-ભક્તિ જાગવી જોઇએ ?

ચક્રોર પક્ષી જેવી પ્રીતિ ચક્ર પ્રત્યે દાખ
છે અને સુગંધિ ગાય જેવી પ્રીતિ પોતાના બે
છંદા તરફ દાખવે છે તેવી સાચી અતર
પ્રીતિ ધર્મસાધન તરફ જાગતી થવી જોઈએ
જેવો પ્રેમ ઉત્તમ સતી પોતાના સ્વામી તરફ
દાખવે છે, જેવો પ્રેમ સુપુત્ર પોતાના સુખદા
માતપિતા તરફ દાખવે છે અને જેવો પ્રેમ
શુદ્ધ સાહિત્ય-શાસ્ત્રપ્રેમી (સહૃદય આત્મ
શાસ્ત્ર પ્રત્યે દાખવે છે તેવો સાચો સ્વામી
વિક્રમ પ્રેમ શુદ્ધ દેવગુરૂ પ્રત્યે જાગતી થવો જોઈએ
જ્યારે વિશુદ્ધ પ્રેમથી આપણી સાતે ૥

રગાઈ ભંયે, જ્યારે શુદ્ધદેવ શુદ્ધ અને ધર્મની
ખાતર ગમે તેટલો સ્વાર્થત્યાગ કરવા આત્મા
તૈયાર થાય, પાછી પાની ન કરે, ચાવત ધર્મની
રક્ષા માટે પ્રાણપાણ પણ કરતા સંકોચાય
નહિ અને સર્વ રીતે સર્વ પ્રયત્ને સર્વથા
ધર્મનીજ રક્ષા કરે ત્યારેજ આત્મા આ માનવ
મનુ ઉત્તમોત્તમ ફળ મેળવવા સાચ્ચશાળી
ર્થ શકે ઇતિશમ્

લેખક પવિત્ર-શાસનરાગી હર્ષરવિજય

શ્રી શત્રુ જય તીર્થના ઉત્તમ ૨૧ નામ
ગર્ભિત ચૈત્યવ દન.

સિદ્ધાયલ શિખરે ચઢી, ધ્યાન, ધરો જગદીશ,
મન વચ કાય એકાગ્રશુ, નામ જપો એકવીશ
શત્રુ જય^૧ ગિરિ વદિયે, બાહુબલિ^૨ ગુણધામ,
મહદેવ^૩ ને પુઠરીગિરિ,^૪ રેવતગિરિ^૫ વિશરામ
વિમલાયલ^૬ સિદ્ધરાજજી,^૭ નામ ભગીરથ^૮ સાર,

સિદ્ધશેઠ^{૧૦} ને સહસ્ર કમલ^{૧૦}, મુક્તિનિધય^{૧૧} જયકાર
 સિદ્ધાચલ^{૧૨} શતકૂટગિરિ^{૧૩}, ઢક^{૧૪} ને ઢાઠિનિવાસ^{૧૫}
 ઢક બગિરિ^{૧૬}, લોહિત્ય નમો^{૧૭}, તાલધ્વજ^{૧૮} પુણ્યરાશિ^{૧૯}
 મહાબલ^{૨૦} ને હૃદયકિર્તિ^{૨૧} સહી, જ્યેષ્ઠ જ્યેષ્ઠનીશ નામ
 સાતે શુદ્ધિ સમાચારી, કરિયે નત્ય પ્રણામ
 ૧૬૦૧ ૧શૂન્ય ને કમ્બુધિદોષ, ૪અતિ પ્રવૃત્તિ જો
 ચાર દોષ છ ડી બજો, બકિત બાવ શુભુજેહ
 મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, સફળુર તીરથ યોગ
 શ્રી શુભવીરને શાસને, શિવરમણી સયોગ

૧ ધર્મકરણી કરતા અથવા જાબતમા મનનો કો
 વિદ્યેષ કરવો ૨ ઉપયોગ થતો જડવત સમૃદ્ધિમન
 પેરે કરણી કરવી ૩ જે કરણી જેમ કરવી ૪
 દોષ તે ઉલટસુલટ સ્વમતિથી કરવી ૫ સ્વચકિ
 તપાસ્યા વિના તેમજ સાસ્ત્ર મર્યાદા ઉલ્લંઘીને કરણ
 કરવી સાધુએ દ્રવ્ય લેતો કાળ બાવને લક્ષમા રાખી
 યથાચકિત સવમમાર્ગ સેવવો જોખ્યે, તેમ નહીં
 કરતાં દિગ્બરોની પેરે પ્રવર્તવું તે અતિ પ્રવૃત્તિ

શ્રી ગૌતમાય નમઃ

અથ શ્રીસિદ્ધગિરિસ્તુતિઃ

દોહા-૧૦૮

શ્રીઆદીશ્વર અઞ્જર અમર, અવ્યાબાધ અહુનીશ,
 ૧રમાતમ પરમેસર, પ્રણમુ પરમ મુનીશ ૧
 ૨૫ જય જગપતિ જ્ઞાનજ્ઞાન, જ્ઞાસિત લોકાલોક,
 ૩૦દ્ધસ્વરૂપ સમાધિમય, નમિત મુરમુરથોક ૨
 શ્રીસિદ્ધાચલ મહોલ, નાભિનરેસર નહ,
 મેઘ્યામતિ મત્ત જાજલો, લવિકુમુદાકર ચક્ર ૩
 ૪૦ નવાણુ જસ શિરે, સમવસ્યા જગનાથ,
 ૫૦ સિદ્ધાચલ પ્રણમિયે, જાતે જોડી હાથ ૪
 ૬૦ મન તણવ ઇણુ ગિરિવરે, પામ્યા લવનો પાર,
 ૭૦ સિદ્ધાચલ પ્રણમિયે, લહિયે મગલમાલ ૫
 ૮૦ જસ શિર મુકુટ મનોહર, મરદેવીનો નહ,
 ૯૦ સિદ્ધાચલ પ્રણમિયે સદ્ધિ સદા સુખવૃદ્ધ ૬
 ૧૦ મહિમા જોહનો દાખવા, મુરશુર પણુ મતિમદ,
 ૨૦ તે' તીરથેશ્વર પ્રણમીએ, પ્રગટે સહજાનદ. ૭

શવાણી સાલણીને તેણે તત્કાળ માવિઝે
 સમુદ્રમા ઉતારી તે ઉત્તમ પ્રતિમા કઢાવી દીધી
 એટલે સઘળું તોફાન શાંત થઈ ગયું અને
 વહાણ અનુકુળ પવને હીવળ દરે આવી પહોં
 ચ્યું રાજાને તત્કાળ ડોઈએ જઈ વધામણ
 આપી એટલે તે અશ્વારૂઢ થઈને સામે આવ્યો
 પ્રતિમા યુક્ત સ પુટને કિનારે ઉતાર્યો મેટ
 આડળરથી તેને નગર પ્રવેશ કરાવી રાજાએ
 રમણિક સિંહાસન ઉપર સ્થાપિત કરી તેને
 આદર સહિત પૂજા કરી ઉઘાડ્યો તો તેમ
 શ્રી પાર્શ્વનાથ, સ્વામીની અફલુત પ્રતિમા
 જોવામા આવી જોતાં વેતળ હર્ષલેર રાજાને
 પ્રભુને પચાગ પ્રણામ કર્યા, એટલે આનંદ
 મૃત શરીરમા સચરતા તેનો રોગ તત્કાળ
 દૂર થઈ ગયો પછી રાજા રત્નસાગરની સાથે
 ભકિતથી પ્રભુની પૂજા કરી સુખે રાજ્ય હોંગ
 વવા લાગ્યો પછી અજય નામનું નવું નગર
 વસાવી તેમા પાર્શ્વનાથનો એક ઉત્તમ પ્રાસાદ

આર્વા પવિત્ર તીર્થ સ્થળને લેટી ને
હિતમા અભિવૃદ્ધિ થાય તેમ પ્રવ
નવભવની સફળતા કરી લેવી ઉચિત

અખૂંદાચળ (આણુગઢ) ઉપર શ્રી
નાથ તથા નેમિનાથ ભગવ

શ્રી આણુ (દેલવાડા) ગઢ ઉપ
ળશા મત્રીશ્વરે તથા વસ્તુપાળે અને
કોડાગમે દ્રવ્યનો વ્યય કરીને ભવ્ય
બધાવ્યા છે તેમા એવા પ્રકારની
કોઈપણ કરવામા આવેલી છે કે જે
અત્યારે કોઈપણ તેની હોડ કરી શકે તે
પાશ્વિમાત્ય લોકો (યુરોપીઅનો) પણ એ
તેની તારીફ કરે છે ઉક્ત સ્થળ દ્રવ્ય
ભાવથી પણ નિવૃત્તિજનક છે
